

Reactie Wet Internationalisering in Balans

Dhr. Dr. N.Marsman | Du Perronlaan 10, 9721 XE Groningen | The Netherlands
| Tel.+31503136931| Mobile:+31650528782| mailto: nicomars@xs4all.nl

Bekostiging zorgde voor markt en autonomie Hoger Onderwijs en toename Duitse studenten

De overheid heeft haar grip op het Hoger Onderwijs verloren door het in de jaren tachtig ingevoerde bekostigingssysteem dat leidt tot concurrentie op kwantiteit (studentenaantallen) waarbij de kwaliteit, het bedrag dat per student beschikbaar is, daalt en de basale academische vaardigheden achteruit gaan. De nadruk bij instellingen ligt op de academische ranking.

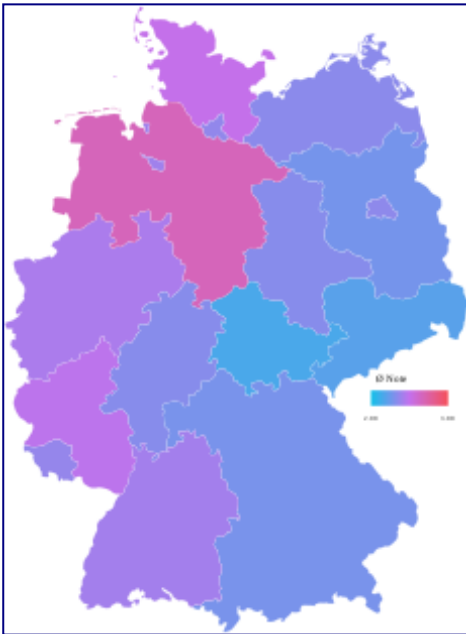
Door geografische krimp en vergrijzing daalde de onderwijsvraagfactor autonoom, waardoor instellingen op zoek moesten naar nieuwe markten. Zo is Duitsland een van die markten. Langs de hele Nederlandse grens (Groningen, Twente, Nijmegen en Maastricht), maar inmiddels ook verder landinwaarts (Utrecht, Amsterdam) zien we een forse toename van het aantal Duitse studenten. Zij halen een bachelor in Nederland. Waarom? Nederland selecteert niet aan de poort. Iedereen met een VWO-diploma of voor Duitsland een 'Abitur' wordt toegelaten ongeacht de hoogte van de cijfers. Dat is in Duitsland niet zo daar tellen de cijfers wel degelijk (minimaal een 2, geen 3). Studenten die te lage cijfers hebben en in Duitsland geen studieplaats vinden, komen hier studeren en wel zo dicht mogelijk bij hun Heimat. In tegenstelling tot Duitsland stelt Nederland geen taaleisen, beheersing van het Engels is voldoende. Zie daar de invasie van Duitse studenten. Er is hier geen enkele sprake van wederkerigheid, een belangrijk aspect in de wet Internationalisering in balans, omdat Duitse Universiteiten en Hogescholen wel eisen stellen aan de beheersing van het Duits, dat juist in Nederland bij scholieren achteruit gaat, terwijl Duitsland onze grootste handelspartner is.

Situatie in Duitsland

Wer an einer deutschen Hochschule studieren möchte, muss über die erforderlichen Deutschkenntnisse verfügen. Eine Ausnahme bilden „International Degree Programmes“, die meist in englischer Sprache angeboten werden. Deutschkenntnisse können mit Prüfungen und Tests im Heimatland oder in Deutschland nachgewiesen werden. Hinweise zu Sprachkursen und -prüfungen finden Sie auf den Internetseiten des Goethe-Instituts (www.goethe.de) sowie auf www.sprachnachweis.de. Umfassend informiert Sie auch der Deutsche Akademische Austauschdienst DAAD (www.daad.de).

Bron:<https://studienwahl.de/studieninfos/voraussetzungen>

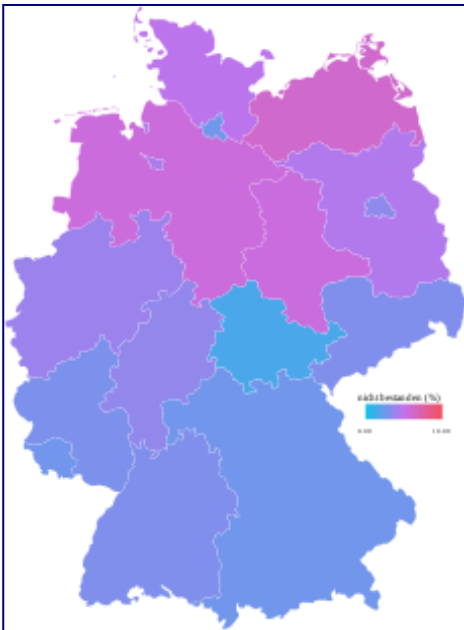
Unterschiede im Abitur in den Bundesländern

Da die Bildung in Deutschland im Kompetenzbereich der Bundesländer liegt, gibt es hier von Land zu Land Unterschiede im Abitur. Für alle verbindlich sind nur die von der [Kultusministerkonferenz](#) (KMK) vereinbarten „[Einheitlichen Prüfungsanforderungen in der Abiturprüfung](#)“ (EPA), die bundesweit gelten,[\[47\]](#) oder die [Bildungsstandards](#).

Aus den unterschiedlichen Regelungen resultieren unterschiedliche Notendurchschnitte der Abiturprüfungen in den Ländern. So weisen die Länder Thüringen (2,30) und Baden-Württemberg (2,33) einen wesentlich besseren Notendurchschnitt auf als die Länder Berlin (2,71) oder Nordrhein-Westfalen (2,67). Der niedrigste Notendurchschnitt ergibt sich mit 2,72 in Niedersachsen (Stand 2005).[\[48\]](#) Dabei zeigt sich in fast allen Ländern ein Trend zur [Noteninflation](#): So verbesserte sich der Notendurchschnitt in zehn Jahren (2005 auf 2015) beispielsweise in Thüringen, das bereits den höchsten Notendurchschnitt hatte, von 2,30 auf 2,16, in Berlin von 2,71 auf 2,39, in Nordrhein-Westfalen von 2,67 auf 2,47 und im „strengeren“ Niedersachsen von 2,72 auf 2,59. Lediglich in Baden-Württemberg sank der Notendurchschnitt in dieser Zeit von 2,33 auf 2,44.[\[49\]](#)

Relativiert werden diese Unterschiede dadurch, dass der Anteil der Schüler an den einzelnen Schularten zwischen den Ländern stark variiert. Während in Mecklenburg-Vorpommern ca. 40 Prozent der Schüler die Hochschulreife erlangen, sind es in Nordrhein-Westfalen über 53 Prozent.[\[34\]](#)

Zudem gewichten die Bundesländer die einzelnen Noten bei der Berechnung der Durchschnittsnote unterschiedlich. In einem von der [taz](#) veröffentlichten Fallbeispiel erhält ein Schüler – bei identischen Noten in allen Klausuren und Prüfungen – in Hamburg die Abitur-Durchschnittsnote 1,9, in Thüringen die Durchschnittsnote 2,3 und in Sachsen-Anhalt erhält er kein Abitur.[\[50\]](#)

Werkgelegenheid

Het klopt dat het afschaffen van of stevig terugdringen van het aantal volledig Engelstalige bacheloropleidingen in het huidige bekostigingssysteem zal leiden tot financiële nood bij opleidingen die nu nog sterk afhankelijk zijn van de internationale instroom. Het zou daarom goed zijn als de regering een vorm van financiële compensatie overweegt, bijvoorbeeld verhoging van de vaste voet voor instellingen in krimpregio's, of behoud van financiering van voormalig Engelstalige opleidingen op minimaal het niveau van 2023 voor tien jaar of langer. Als de minister dit doet, is de belastingbetaler geen extra geld kwijt ten opzichte van de huidige situatie, maar hoeven voormalig Engelstalige opleidingen ook geen docenten te ontslaan en hebben ze de tijd om hun intensieve cursussen Nederlands aan te bieden. Omdat de studentenaantallen in die opleidingen naar verwachting behoorlijk zullen dalen, is dit een goede financiële prikkel die zal leiden tot veel kleinschaliger onderwijs.

Bron: Beter Onderwijs Nederland

Druk studentenaantallen op gemeenten met Universiteiten

Een ander gevolg van grote aantallen internationale studenten in Universiteitssteden is de druk op de woningmarkt en de openbare ruimte. In veel van die steden zijn de toenemende aantallen zichtbaar door de kamernood bij de studieaanvang in september, ook en vooral voor Nederlandse studenten. Daarnaast raken binnensteden vervuult door veel (huur)fietsen. Verder is er voor reguliere bewoners veel geluidsoverlast. De oplossing van deze problemen komt voor rekening van de gemeentes en kosten veel geld. De 3

3

instellingen van Hoger Onderwijs, nemen voor die problemen nauwelijks verantwoordelijkheid. Het Rijk zou gemeenten voor hiervoor moeten compenseren.

Inspanningsverplichtingen en uitzonderingen

In het verleden is gebleken dat quango's (quasi autonome niet gouvernementele organisaties) niet onder de indruk zijn als wetten zijn gebaseerd op inspanningsverplichtingen. Het laat namelijk een tekort aan doorzettingsmacht en handhaving van de overheid zien bij de uitvoering van die verplichtingen. Instellingen kunnen veranderingen gemakkelijk op de lange baan schuiven. Aan de andere kant betekenen uitzonderingen eveneens geitepadjes om via het visitatiecircuit alsnog gedaan te krijgen dat veel Engelstalige opleidingen onnodig blijven bestaan. In het algemeen toont de wetgever hiermee te weinig politieke duidelijkheid en perspectief waar het naar toe moet, namelijk dat de marktwerking langzaam uit het systeem dient te verdwijnen zonder dat dit opnieuw leidt tot bezuinigingen op het totale beschikbare budget voor het Hoger Onderwijs.

Tot slot: Europa

Zoals het voorbeeld Duitsland hierboven al aantoonde, ligt er ook een taak om op Europees niveau het belang van de eigen taal te laten vastleggen zodat voor de bachelor en master examens kennis van de eigen taal van het land 4een vereiste is voor toelating zoals in Duitsland het geval is. Alleen voor kortdurende programma's zoals het Erasmus zou die taaleis niet hoeven te gelden.